

מיר רעהו
דיין
שפראך

בלשון הקודש

שנה ב' - גליון מו'
פרשת נצבים תשפ"א

י"ל ע"י

לוי יצחק שנעק

להערות ולנדבות, ולכל
עניני הגליון ולקבלת העלון

בדוא"ל

יכולן לפנות .

315-400-1818

1818yiddish@gmail.com

בחור היקר

אין אידיש גערעדט

למה 'ראש השנה' הוא קודם 'יוה"כ'????!!!

ענה א'

הבעיה

חיים, 'א גוט געבענטשטע יאר', לשנה טובה תכתב ותחתם וכו'. אמן - עונה חיים.

משה - שואל חיים - ר"ה הוא הרי יום הדין, א"כ היה צריך להיות קודם כל יום הכיפורים, שבו נתנקה מהחטאים לגמרי, ורק אח"כ יהיה 'ראש השנה', אז נוכל לבקש על שנה טובה בהיותנו נקיים מכל חטא ועוון, כי כאשר נהיה ב'ראש השנה' מנוקים מחטאים, בוודאי יחוננו הקב"ה בשנה טובה ומתוקה... שאלה טובה מאוד שאלת - עונה לו משה - לפני שאני ינסה להסביר לך את הענין, אני רוצה לשאול אותך שאלה אחרת:

האם ר"ה הוא חלק מ'עשרת ימי תשובה'???

כן, בוודאי משה, מה היא השאלה בכלל????! עונה לו משה: אכן, לא על כך היתה שאלתי, כי בוודאי שראש השנה נחשב חלק בלתי נפרד מ'עשרת ימי תשובה', אך שאלתי היתה שאם באמת 'ראש השנה' הוא חלק מ'עשרת ימי תשובה', אם כן...

למה אסור להזכיר חטאים בראש השנה????!!!

הרי 'תשובה' משמעה חרטה על העבירות, אשר היא נעשית ע"י 'וידוי' על העבירות. וא"כ אם ב'ראש השנה' צריך לחזור בתשובה, איך יתכן לחזור בתשובה בלי להזכיר את העבירות... משה, שאלה טובה מאוד שאלת! חיים, שאלתי מכבידה עוד יותר, כאשר אנו מתבוננים בהלכות ומנהגי ראש השנה, שבהם מובא שאפילו מאכלים המזכירים את המילה 'חטא' כגון אגוזים וכדו', אסור לאוכלם בראש השנה. וא"כ השאלה פורצת מאליה, איך אפשר לחזור בתשובה על העבירות, כשאפי' את המילה 'חטא' אי אפשר להוציא מהפה, ואסור אפי' לאכול מאכלים שמזכירים את המילה 'חטא'....

התירוץ הוא...

דווקא מכיון שראש השנה הוא חלק מ'עשרת ימי תשובה', לכן אסור להזכיר את החטא.

משה, אתה שומע מה שאתה מדבר????! וכי משום שראש השנה הוא חלק מ'עשרת ימי תשובה' - דווקא לכן אסור להזכיר את החטא????! אכן כך, וגם אסביר לך את דבריי... בהקדים שני נקודות...

נקודה א'

מעשה באב אוהב שהזהיר את בנו לבל ילך לבדו ברחוב משום הסכנה, אך ילד הוא סוף כל סוף ילד, והוא לא שמע בקול אביו, ויצא לרחוב העיר... ו... רח"ל רכב פגע בו בחזקה... הילד נפצע אנושות, בתוך כמה דקות כבר נשמעו בקול הרחוב יללות סירנה, מלא מתנדבי הצלה גודשים את המקום... כאשר ראו אנשי הצלה את המצב העגום, התקשרו לאבי הילד, וסיפרו לו על כל מה שקרה עם הילד השובב...

מה תהיה התגובה הראשונית של האבא????!!!

האם הוא יצעק על הבן של כך שהמרה את פיו, והוא כן יצא לרחוב?? בוודאי שלא!!! דבר ראשון הוא ינסה לעומק ולרוחב למען בריאותו של בנו, הוא ידאג שיטפלו בו הרופאים המומחים ביותר, ויתנו לו את הטיפול ההגון ביותר. הוא יעשה הכל שיחזור לאיתנו במהרה... ולא רק זה, הוא ירעיף טללי אהבה על בנו, ויעודד אותו למען יוכל לעבוד את התקופה הקשה הזאת... רק אחרי שסוף סוף יחזור הבן הביתה בריא ושלם, ויתאושש מעט מהאירוע הקשה שעבר, או אז ידבר האב עם הבן על ענין הזהירות בדרכים, ויבקש ממנו שלא לעשות זאת שוב, ואף יעודד וידריך אותו כיצד להזהר על כך.

אבל ברור שדבר ראשון עושים את הדבר העיקרי!!!

מה זה הדבר העיקרי? לרפא את הילד!!! כי פציעת הבן - זאת היא בעצם הבעיה האמיתית והנחוצה שצריך לפתור בדחיפות. זה שהבן לא שמע בקול אביו, זה רק מה שגרם את המקרה, אבל זו לא היא הבעיה העיקרית שבו צריך האבא להתעסק, כי המשימה העיקרית היא 'ריפוי הבן האהוב'...

אותו הדבר הוא בענין התשובה!!!

חיים, הבעיה העיקרית בכך שאדם חטא, היא זה שהוא התרחק מהקב"ה, העבירה היא רק הביטוי לכך שהוא באמת התרחק מהקב"ה, אבל עיקר הבעיה היא שאותו אדם איבד את הקשר עם הקב"ה, אף שבוודאי ישנה מצות 'וידוי', שמשמעה לפרט את החטאים עצמם, אך זהו רק כדי לדעת להמנע מלעשות זאת שוב, אבל עדיין לא בכך נעשית פעולת התשובה במלואה, כי עיקר עבודת התשובה צריכה להיות לא רק להתחרט על העבירות בפועל, אלא פשוט לתקן את הקשר עם הקב"ה, ולהתקרב אליו, ולעבדו בלבב שלם. יפה מאוד משה, אכן עכשיו למדתי יסוד גדול מאוד - עיקר ה'רע' שבעבירה היא ההתרחקות מהקב"ה, אותה מסמלת העבירה...

אבל איך זה מתרץ את מה ששאלתי 'למה ר"ה הוא לא לאהרן יוה"כ'??...

פשוט מאוד, חיים: הרי מה הוא מהותו של יום ראש השנה? ראש השנה הוא יום המלכת הקב"ה - אנו בונים את הקשר עם הקב"ה, אשר כאמור ההתרחקות היא הבעיה, ולכן הפתרון האמיתי הוא ההתקרבות אל הקב"ה... ולכן מובן למה אי אפשר להתחיל עם יוה"כ לפני שיהיה ראש השנה, כי לפני שאנו מתעסקים ב'פרטים' - החטאים, אנו צריכים להתעסק עם הבעיה העיקרית ההתרחקות מהקב"ה, ורק אחרי שנתקשר אל הקב"ה באמת בראש השנה, ע"י שנמליך אותו עלינו באהבה, אז נוכל להמשיך עם עבודת יום הכיפורים בתיקון כל פגם ופגם בפרטיות...

וכדי שהאדם לא ישכח מה היא עיקר עבודת היום, לכן הורו לנו חז"ל שלא להזכיר את החטא במשך כל יום ראש השנה, ואפילו לא ברמיזה...

תשאר עם ייסורי המצפון!!!

אל תדבר על העבירה... אכן זה מציק לך... אבל חז"ל רוצים שייסורי המצפון אכן ישארו, כי דווקא ע"י שהכאב מהעבירה עדיין מציק לאדם, זה דוחף אותו לטפח ולחזק את הקשר שלו עם הקב"ה - אשר כאמור זה הוא העיקר. ואחרי שהאדם

עשה את כל זה, והתדבק אל הקב"ה באמת, אז הוא יכול להמשיך להתעסק עם פרטי העבירה עצמה... אבל הכי חשוב 'לא לשכוח את העיקר' – לתקן את הקשר עם הקב"ה"...

ולכן אסור לאדם להזכיר אפילו את המילה חטא

והכל כדי שלא לשכוח את העיקר...

נקודה ב'

ענה א'

'תאוות הבכי'

יש עוד סיבה לדבר, שבעצם היא קשורה לסיבה הקודמת... אבל לפני כן אני רוצה לספר לך על 'תאוות חדשה', שנראה לי שבחיים לא שמעת עליה. נו, הבה נשמע מה היא ה'תאוות' המדוברת???

התאוות החדשה היא: תאוות הבכי!!!

מה????? גם בכי היא תאוות????!! מה כבר בכי הוא דבר לא רצוי???? לא בדיוק, אני אסביר לך בדיוק למה אני מתכוון, אבל קודם כל אני רוצה לספר משהו, נו משהו, אני מוכן לשמוע.

מעשה ביהודי שבנו הילד ניצל לחיים בנס גלוי, ולכבוד זה הוא מאוד השתוקק להחזיר כביכול משהו להקב"ה בתור 'הכרת הטוב'. הוא חשב וחשב במה יכול הוא להחזיר טובה להקב"ה, הוא חשב אולי לפתוח גמ"ח וכדו', או אולי משהו אחר טוב. כך הוא ישב והסתפק מה לעשות, אז הוא החליט לשאול את פי רבו כדת מה לעשות, ומה שהרבי יורה לו, כך יעשה...

אומר ועושה

הוא נכנס בדחילו ורחימו אל הקודש פנימה, וגולל לפני הרבי את כל סיפור הנס שזכה לחוות... ובזה הביע לפניו את רצונו להחזיר טובה כביכול לפני הקב"ה. הוא מנה בפני הרבי את כל הרעיונות שעלו במוחו על מנת לעשות בתור 'הכרת הטוב', וכך אחרי שהוא ציין את כל הפרטים, והצדדים לכאן ולכאן, הוא המתין בחרדת קודש למוצא פי הרבי. אומר לו הרבי: אני חושב, ...

ה'הכרת הטוב' תהיה בכך שלא תעשה שום אחד מהדברים הללו...

מה????? שמעתי טוב? וכי כדי להביע 'הכרת הטוב' אני לא יפעל כלום??? הרי לכאן זה בדיוק ההיפך, כי כדי להכיר טובה צריך לפעול משהו טוב... החסידי עמד כך מבולבל כשהוא מנסה לרדת לסוף דעתו של הרבי, נענה אליו הרבי: חסיד יקר...

אני יסביר לך את כוונתי!!!

אכן אתה מרגיש רגשות עצומים וטובים של 'הכרת הטוב', דווקא לכן אתה רוצה לעשות דבר מה בשביל הקב"ה, אבל הבעיה היא שאחרי שתפתח איזה גמ"ח או כל משהו אחר, אתה תרגיש שאתה כבר יצאת ידי חובה, ויותר כבר לא תרגיש את חובת הכרת הטוב להקב"ה. ולכן כדי שלא תפסיד את הידיעה וההרגשה על חובת הכרת הטוב להקב"ה, כדאי שלא תפתח כרגע גמ"ח וכדו', כדי שתמיד תרגיש שאתה נשאר חייב להקב"ה...

ועם ההרגשה הזאת תמשיך כל החיים!!!

אותו רעיון הוא גם לגבי עניין התשובה, כי הנה מובא במסכת אבות: "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא", ומסבירים בספ"ק שהשכר על כל מצוה ומצוה ועל כל מילה אחת של תורה היא גדולה כל כך, עד כדי כך, שגם אם ישלמו לאדם את כל התענוגות של כל העולם כולו, ולא רק של דורו בלבד, אלא 'מכל חיי העולם הבא' - דהיינו את כל ההנאות והתענוגים

שהתענגו כל הבריות מאז בריאת העולם ועד ביאת משיח צדקנו, לא יהיה בכל זה מספיק כדי לשלם לאדם אפ"י על מצוה אחת...

וכאשר אדם מתבונן בענין הזה הוא יכול לצאת מדעתו...

מרום הצער והעגמת נפש על מה שהוא הפסיד במשך השנים שעברו עד כה... הוא פשוט יתמלא בחרטה מעומק הלב 'איפה היה השכל שלי עד עכשיו'... ואז מגיע השלב השני - הדמעות!!! הוא פשוט מתחיל לבכות דמעות שלישי, על הימים שחלפו ואינם... אך הנה שימו לב: הדמעות משרים עליו רוגע ותנחומים, הם כביכול שוטפים לו את הרגשת הכאב!!! ולכן בדיוק כמו אדם שמרגיש הכרת הטוב להקב"ה, וע"י שהוא פותח איזה גמ"ח, חולף ממנו ההרגשה של הכרת הטוב - אותו הדבר קורה שכאשר האדם מלא חרטה על העבירות, אז ע"י שהוא בוכה אח"כ, נחלש ממנו הרגשת הכאב, וממילא שוכחים את עיקר התשובה... איך אמר אחד מצדיקי בית סלאנים זיע"א:

בוכים כמו ביבר, אך ממשיכים לרוץ לעבר המלכות

משהו, מה הכוונה של המשפט הזה? אני אסביר לך: כידוע ישנו בעל חי ששמו 'ביבר', ויש לו 'אינסטינקט' לחזור תמיד בדיוק בדרך שממנו בא, ולכן כאשר רוצים ללכוד אותו, עושים זאת בקלות יתר, מעמידים לו 'מלכות' על תוואי הדרך שצעד בה זה עתה, כדי שכאשר יחזור באותו דרך, הוא יכנס ישר למלכות. ה'ביבר' כאשר הוא רואה את המלכות שטמנו לו, הוא פותח בזעקות שבר, ובוכה בכי תמרורים - ולא סתם בכי, אלא 'בכי קורע לבבות', עד כדי כך שאף הלוכד עצמו יכול להשתכנע מהבכיות ולהסיר את המלכות מרוב רחמים... ולכן עומד הלוכד ממרחקים כדי שלא לשמוע את הבכי העצום... אבל מה עושה מיועדנו הביבר, הוא ממשיך לצעוד מתוך בכי נורא - ישירות אל תוך המלכות שטמנו לו... כי מה הוא יכול לעשות 'הוא חייב לחזור באותו הדרך שממנו בא'...

מוזר ביותר: כי אם היה לו קצת שכל, במקום לבכות הוא היה יכול לבחור בדרך אחרת, וע"כ להפטר מכל הבעיה... אבל הוא לא עושה את זה... אלא מעדיף

לעמוד ב'ריבוע' שלו ולמרר בבכי על מר גורלו... וכך הוא צועק... צורח... אך צועד ישירות לתוך המלכות...

וכי אנחנו לא אותו דבר???

אנו בוכים וזועקים מרה על המצב שבו אנו נמצאים, אך במקום לעזוב את הדרך שבה אנו נמצאים, ולבחור בדרך חדשה ונקיה, אנו ממשיכים ישירות אל תוך המלכות... אנו בוכים ובוכים אך ממשיכים קדימה - אל תוך המלכות... ולמה כל זה, כי דווקא הבכי הוא זה מרגיע לנו את הכאב, ולכן אחרי הבכי כבר פחות בוער לנו להשתנות... זאת היא ה'תאוות' ששמה בכי, שצריכים להתנזר ממנה... כי כאשר ממשיכים לבכות, לא מתעוררים לשנות את ההנהגות, וממילא פשוט צועדים ישר לתוך המלכות...

ענה ב'

מהו הפתרון???

משהו, אכן זה בעיה רצינית מאוד, אך מה הוא הפתרון לכך? וכן, איך ע"ז מתורץ הקושיא ששאלתי, 'למה ר"ה הוא לפני יוה"כ'...

פשוט מאוד, דווקא בגלל הבעיה הזאת - שאנו לא רוצים שהאדם יבכה מרה על העבירות, אך אח"כ ישכח לחזור בתשובה, לכן קבעה לנו התורה שדבר ראשון נקיים את מצות יום ראש השנה בהמלכת השי"ת, ובאותו היום לא נזכיר כלל את העבירות, ואפ"י לא נזכיר כלל את המילה 'חטא', כי אם נעשה זאת אנו עלולים ע"י הבכי להחליש את 'ייסורי המצפון' מהעבירה, ואז נהיה בדיוק כמו הביבר שבוכה אך ממשיך הלאה אל תוך המלכות... רק מה כן נעשה, ניקח את כל הכאב וייסורי המצפון מהחטאים שנגרמו בעצת היצר, ועם הכאב הזה על הריחוק העצום מהקב"ה, נמלא את לבנו בתשוקה אדירה לחזור ולהתקרב אל השי"ת, אשר זו היא עבודת היום הקדוש ראש השנה...

וכך רק אחרי שכבר המלכנו את השי"ת עלינו בראש השנה, והתקרבו והתדבקנו אליו בלבב שלם, אז אנו יכולים להתחיל לבכות על החטאים, אבל את הכאב הראשוני ננצל להמלכת השי"ת...

בקיצור למעשה

ר"ה הוא חלק מעשרת ימי תשובה, כי עיקר התשובה היא ההתקרבות אל השי"ת, שזה באמת מה שאנו עושים בראש השנה. ולכן כדי שהאדם יהיה עסוק בראש השנה רק ב'עיקר' - המלכת השי"ת, וזאת ע"י שבכאבו כי רב על ריחוקו מהשי"ת - יתעורר לחזק את הקשר אל הקב"ה, אסרו חכמינו ז"ל להזכיר כלל את ענין החטאים בראש השנה, כדי שזה לא יפריע לחובת היום - המלכת השי"ת עלינו...